

Tuin van Zeeland

**nieuwsbrief 41
januari 2020**

Liefdesbrief aan de boom

Een groot aantal werkende mensen kijkt nu thuis meer dan ooit naar een beeldscherm, stapt minder dan ooit in de auto of op de fiets om naar het werk te gaan. Kan niet sporten in teamverband. Ontmoet op kantoor geen collega's meer.

Maar ook de niet-werkende mens blijft thuis, kan niet meer naar elke winkel, naar een bioscoop, café of museum.

Wat doen zij om zich te ontspannen en niet te veel aan te komen? Ze wandelen. Want ze weten opeens weer dat zitten het nieuwe roken is. Meer dan ooit zie je ze dus wandelen. Te voet of op de fiets genieten ze van het groen in hun directe omgeving.

Beste bomen, jullie zullen het ongetwijfeld gezien hebben. De mensen kijken aandachtiger naar jullie. Jullie worden meer en meer gewaardeerd. Vaker dan ooit zien ze hoe belangrijk, hoe bepalend jullie zijn. Vaker dan voorheen zien ze het gapende gat als er weer eens een van jullie omgezaagd werd. De mensen trekken zich dat aan. Vragen zich af waarom jullie weer moeten wijken voor een parkeerplaats, een bredere uitrit, een nieuwe glasvezelkabel, een groter huis. Zelfs in een bos zijn jullie niet veilig, want ja, uitdunning. Jullie worden nu dus dankzij het coronavirus steeds belangrijker.

Maar dat belang, dat groeiende belang is, getuige diverse ingrepen in het groen op Walcheren, nog amper doorgedrongen bij diverse overheden.

Hier een willekeurige greep uit het leed van de afgelopen tijd:

- Veerse Bos, rigoureuze onderhoud door Staatsbosbeheer
- Veerse Meer, ook hier dezelfde "onderhoudsstorm"

- Groenewoud, Middelburg, uitbreiding Hogeschool, op het randje van het Bolwerk
- Nollebos, plan voor twee hotels is teveel, op punt van beslissen
- Kaasboerderij Schellach, rooi populieren, desolate aanblik.
- Cleene Hooghe, onbegrijpelijk dat huizenbouw hier mogelijk is.

Beste bomen en struiken, jullie zijn heilzaam en goed gezelschap, jullie worden gelukkig meer en meer bewonderd, meer en meer gewaardeerd door de wandelende, zich verwonderende mens op Walcheren.

We zullen jullie ook in 2021 weer koesteren.

Iedere boom kan mooi zijn

Tijdens wandelingen, of op het werk, kom je geregeld buitenlanders tegen. Waar komen ze vandaan, zijn ze even hier, of wonen ze hier? Zonder het te vragen kom je er niet achter. Dat doe je meestal niet en dus trek je voor jezelf de conclusie: het zijn medelanders. Het gevolg van de globalisering. Over de hele wereld zie je dit verschijnsel hand over hand toenemen. Veelal met de gewoontes en veranderingen die deze mensen met zich meenemen. Vooral op het gebied van voedsel is dit merkbaar. Wanneer heb je voor het eerst 'vreemd' gegeten en wat was dat? Nu is het de normaalste zaak van de wereld dat je aardappels en tomaten eet en er paprika, ras-el-hanout, kurkuma, of sambal oelek in je eten zit. Allemaal ingeburgerd, maar lang of kort geleden meegenomen vanuit verre reizen, of door die 'vreemde' mensen meegebracht. Niet alleen op je bord maar ook buiten, op straat of in parken en tuinen, zie je de veranderingen en de invloed van de globalisering. Met grote snelheid zie je de vormen en soorten groen toenemen. Waar vroeger hoofdzakelijk eiken, iepen, wilgen of beuken geplant werden zie je nu exoten en bomen met vreemde namen verschijnen. Bomen, die van nature hier niet thuis horen. Deze 'import' begon al met ontdekkingsreizigers die vreemde zaden hierheen brachten. Het werd een vorm van goede sier om een exotische boom in je tuin te planten: "Kijk eens wat ik me kan veroorloven". Middelburg heeft diverse voorbeelden. Zo zie je hier de Japanse

notenboom, de vleugelnoot, plataan, amberboom en de magnolia. Allemaal bomen en struiken die hier van nature niet thuishoren. Vooral op straat zie je steeds meer 'vreemdelingen' in het bomenassortiment. Wat te denken van de amberboom? Eens de Nederlandse 'boom van het jaar' en daardoor erg veel aangeplant. Ook de Gleditsia, of valse Christusdoorn, een boom uit Japan en China. Zo kan ik nog even doorgaan. Maar wat ik me afvraag: wat is hun bijdrage aan de biodiversiteit? Zelden zie ik op een plataan bijen, insecten, of een specht die de houtwormen eruit pikt. Of interessante levensgemeenschappen. Alleen de Gleditsia trekt veel bijen. De meeste exotische bomen zijn niet interessant voor de biodiversiteit. Voor sommige soorten wordt veelvuldig gebruik zelfs afgeraden. De Ginkgo geeft vruchten, die bij het rotten een enorm vieze lucht kunnen verspreiden. Fijn voor insecten maar niet voor mensen.

Toch moeten we niet afwijzend of bang zijn voor het vreemde. Waar de inlandse soorten niet kunnen worden toegepast, kunnen we deze 'vreemde' soorten goed gebruiken. Maar wel op de juiste plaats. Bijvoorbeeld waar de aankleding van een straat of plein daar om vraagt. Zo plantte Middelburg op de markt Gleditsia's om een transparant bladerdek te krijgen, voor een gezond leefklimaat en het filteren van fijnstof. Hoeveel genieten we niet van de magnolia in de lente, of van de herfstkleuren van de amberboom?

Kerk Sandberglaan

De werkzaamheden zijn hier begonnen. Het enige dat we hier hebben kunnen bereiken, is een zorgvuldige beplantingswijze van het aan te leggen parkeerterrein. Ons laatste voorstel is overgenomen. Zie:

<http://www.tuinvanzeeland.nl/nieuws/Ontwerpbestemmingsplan%20'Kerk%20Sandberglaan%20Middelburg'.aspx>

Kanaal door Walcheren

Deel Middelburg-Souburg

Geheel volgens de planning wordt deze winter wederom een deel van de bomen gerooid. Het gaat om 38 bomen aan de Souburgse kant. Er komen 73 bomen terug. Door de spreiding van de om te vormen delen over het hele traject wordt het beeld voor de fietser en wandelaar zolang mogelijk overeind gehouden. De provincie noemt dit al de "methode Tuin van Zeeland".

Deel Middelburg-Kleverskerke

Misschien is het u opgevallen. De witte kruizen op sommige bomen. Ook dit stuk moet helaas al aangepakt worden. Op basis van een VTA (visual tree assessment) zijn de bomen met een hoog risico van takbreuk aangemerkt om geveld te worden. Zij staan verspreid over het hele traject. Het gaat om 75 bomen. De spoeling wordt dunner, maar het karakteristieke beeld blijft vooralsnog overeind. Gelukkig worden er ook 75 bomen teruggeplant, maar nog niet op de vrijkomende plaatsen. Dat gebeurt op het aansluitende nu nog open stuk richting Kleverskerke. In twee rijen, een op de kruin en een in de teen van het talud aan de kanaalzijde. Helaas vindt de provincie het niet verantwoord weer aan de wegzijde bomen terug te planten vanwege de veiligheid. Voor

de resterende bomen is nog geen planning. Hopelijk kunnen we dit zoveel mogelijk uitstellen.

Deel zijtak Arnekanaal

Ook hier gaat de kettingzaag deze winter tekeer. De vanaf de A58 zo karakteristieke bomenrij, die Arnestein afschermt, wordt door Staatsbosbeheer aangepakt. De aangrenzende landbouwgronden hebben teveel last van omvallende bomen en afgewaaide takken. Aanvankelijk wilde Staatsbosbeheer alle bomen kappen, maar de gemeente heeft bedongen om het te beperken tot één rij van 160 bomen. Er worden evenveel bomen teruggeplant. Het worden lindes, zomereiken en esdoorns wegens het risico van ziektes -met opnieuw kaalslag als gevolg- bij een monocultuur. De te handhaven rij blijft de komende jaren staan. We hebben Staatsbosbeheer gevraagd ook het aangrenzende deel richting Arnemuident in te planten zodat de landschapsstructuur robuuster wordt. Ze vonden dit een goed idee. Ze gaan onderzoeken of dit financieel kan.

Het door ons geïnitieerde overleg om een visie voor het hele kanaal te ontwikkelen begint iets van resultaat op te leveren. Open stukken worden nu meegenomen zodat de landschappelijke pijn enigszins wordt verzacht.

Waterpark Veerse Meer

Na een breed overlegproces ligt nu het bestemmingsplan ter inzage. Wij hadden tegen het ontwerpbestemmingsplan een zienswijze ingediend. Zie: <http://www.tuinvanzeeland.nl/nieuws/Waterpark%20Veerse%20Meer.aspx>. Onze bezwaren betroffen de rand van het nieuwe park en het aangrenzende open stuk

landbouwgrond. In het nieuwe bestemmingsplan wordt een goede landschappelijke inpassing nu gewaarborgd. Er komt een stevige grondwal van minimaal 3½ meter hoog voorzien van struiken en bomen. Ook de bestaande rand aan de zuidkant (Muidenweg) met de uitkragende kappen zal worden beplant zodat dit landschappelijk storende beeld wordt verzacht. In het aangrenzende noordelijk perceel wordt natuurontwikkeling gedaan waarbij zichtlijnen worden gerespecteerd. Bij de komst van het recreatiepark hebben we ons neer te leggen. Met deze invulling blijkt de ontwikkelaar Driestar zijn naam eer aan te doen. Men gaat voor kwaliteit en luistert naar de inbreng van betrokkenen.

ostrand

zuidrand

Nollebos

Na diverse werksessies heeft het college van B&W van Vlissingen het concept-streefbeeld gepubliceerd, dat aan de raad zal worden voorgelegd. Al lijkt het maar een "streefbeeld", het is op veel punten concreet genoeg om ons zorgen te maken. Wij hebben een reactie gestuurd met als belangrijkste bezwaren:

- In het voor bomen zware Vlissingse klimaat is grote terughoudendheid met het kappen van bomen geboden. Ten behoeve van het onderhoud kan dat nog, maar zeker niet ten behoeve van zichtlijnen naar de inundatievijver of de relatie met de boulevard.
- Het bouwprogramma is veel te fors, alleen al gelet op de grote maatschappelijke weerstand. Twee hotels is teveel. De bebouwingscontour voor de sauna moet veel strakker zodat de parkruimte blijft behouden. Ook vormgeving en uitstraling

moeten worden geminimaliseerd. We hebben de suggestie gedaan de nieuwbouw op het nabije parkeerterrein te realiseren zodat het park versterkt kan worden.

- Verplaatsing van de horecafunctie van de kanovijver (als uitspanning, niet als budgethotel) naar het parkeerterrein bij de boulevard heeft onze voorkeur. De bestaande locatie wordt dan een reserveoptie.
- De bestaande infrastructuur is goed. Vermijd grote ingrepen zoals een doorsteek naar de rotonde bij de Sloeweg. Dat kost teveel aan bestaande beplanting en is onnodig.
- Ook het combineren van fietser en wandelaar op één hoofdroute is geen goed idee. Dit geeft teveel conflicten. Volsta met een aparte 'parkroute' voor de fietser aan de noordoostzijde.

Beperk de breedte van de hoofdroute tot maximaal drie meter.

De volledige reactie staat op onze website:

<http://www.tuinvanzeeland.nl/nieuws/Reactie%20streefbeeld%20Nollebos%20aan%20B%20en%20W%20Vlissingen.aspx>

Huidige saunalocatie

Voorstel alternatieve locatie sauna/hotel

Schellach

Niet om aan te zien. De eigenaar heeft de bomen toch gekapt. Provincie en gemeente konden het niet tegenhouden. Een voor veel Middelburgers dierbare plek is in een paar jaar volledig kaal gemaakt. Haast een no-go-area.

Hier voel je elke keer weer diepe landschapspijn.

Veerse Meer

Het onderhoud van het bos langs het Veerse Meer en de Veerse Kreek door Staatsbosbeheer lijkt bijna gedaan. Het verdient niet de schoonheidsprijs. De noodzaak is begrijpelijk, maar de manier waarop het gebeurt is veel te rigoreus. Groot materieel is ingezet in kwetsbare smalle bosstroken. De sporen, of liever de ravage, is enorm. Het fietspad nabij Oranjeplaat -indertijd als coulisse ontworpen door landschapsarchitect Nico de Jonge- heeft zijn bekoring grotendeels verloren. Naast de vele burgers hebben ook wij geklaagd. SBB is ontevreden over de uitvoering. Laten we hopen dat de natuur snel zijn herstelwerk doet.

Vlissings initiatief:

Samen met onze burgers meer bomen.

De gemeente Vlissingen vervangt elke door haar gekapte boom door een nieuwe. Een twaalfstal oud-raadsleden van deze gemeente ziet graag dat er een tandje bij wordt gezet. Deze groep heeft daarom het college van Burgemeester en Wethouders opgeroepen de komende jaren extra bomen in de openbare ruimte te plaatsen, verspreid over de hele gemeente. Het college heeft dit voorstel overgenomen. Wel wil het college een sterke inbreng van de inwoners zelf, dus

burgerparticipatie, bij dit meerjarig project. Dit houdt in dat de voorstellen voor extra aanplant afkomstig zijn van burgers en wijkverenigingen. Ook het planten zelf wordt gedaan door vrijwilligers. Het zou prachtig zijn als burgers een boom in hun eigen woon-omgeving adopteren. Zeker als men een boom sponsort. Als prijs wordt uitgegaan van €25 per boom. Voor dit bedrag of een veelvoud daarvan sponsort men een of meer bomen, bij voorkeur in de eigen omgeving. De gemeente bepaalt uiteindelijk de juiste plaats en boomsoort en financiert het project ook mee. Er is inmiddels een werkgroep opgericht om dit uitdagend project te begeleiden. Op verzoek van de werkgroep (die zelf geen rechtspersoon is) stelt de Tuin van Zeeland de rekening NL47INGB0009148408 beschikbaar voor donaties aan het initiatief, onder vermelding van 'Bomenfonds Vlissingen'. Uiteraard houden we in de boeken de donaties voor de Tuin van Zeeland en die voor het Bomenfonds gescheiden. Voor vragen, suggesties en het opgeven als vrijwilliger bel (0118) 465065 of mail naar tomaal@zeelandnet.nl.

Corona

De donateurslezing kon helaas niet doorgaan. Als kleine compensatie hier een gedicht.

SOMETIMES

by David Whyte
(vertaling A.v.Bommel, J.Moekotte)

Sometimes
if you move carefully
through the forest,
breathing
like the ones
in the old stories,
who could cross
a shimmering bed of leaves
without a sound,
you come to a place
whose only task
is to trouble you
with tiny
but frightening requests,
conceived out of nowhere
but in this place
beginning to lead everywhere.
Requests to stop what
you are doing right now,

and
to stop what you

are becoming
while you do it,
questions
that can make
or unmake
a life,
questions
that have patiently
waited for you,
questions
that have no right
to go away.

Soms,
Als je behoedzaam
door het bos beweegt
en net zo ademt
als zij
die in verhalen van vroeger
een glinsterend bladerdek
geluidloos
konden oversteken
kom je op een plek
die enkel tot taak heeft
je lastig te vallen
met kleine
maar beangstigende verzoeken,
die uit het niets ontstaan
maar op deze plek
overal toe leiden.
Verzoeken om te stoppen
met wat je nu doet,
en
te stoppen met
wat je wordt
terwijl je daar mee bezig bent.
vragen
op leven
en dood,
vragen
die geduldig
op je hebben
liggen wachten,
vragen
die het recht niet hebben
weg te gaan.